COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 5.11.2008
COM(2008) 652 final/2

CORRIGENDUM
Annule et remplace le document COM(2008)652 final du 17.10.2008
Titre incomplet: concerne toutes langues.

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE CONSILIU, CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CĂTRE COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI CĂTRE COMITETUL REGIUNILOR

Către înființarea de grupuri de nivel mondial în Uniunea Europeană:

implementarea unei strategii ample privind inovarea

{SEK(2008) 2637}

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE CONSILIU, PARLAMENTUL EUROPEAN, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Către înființarea de grupuri de nivel mondial în Uniunea Europeană:

implementarea unei strategii ample privind inovarea

INTRODUCERE

Creșterea durabilă și crearea de locuri de muncă în UE depind din ce în ce mai mult de excelență și de inovare, care reprezintă factorii determinanți ai competitivității europene. Recunoscând acest fapt, UE a adoptat în 2006 o strategie amplă privind inovarea[1] și a definit consolidarea grupurilor în Europa ca fiind una dintre cele nouă priorități strategice pentru promovarea cu succes a inovării[2].

Bazându-se pe experiența dobândită din eforturile politice în materie de grupuri la nivel regional, național și comunitar, lansarea Memorandumului privind grupurile europene[3], în ianuarie 2008, a constituit o etapă importantă pentru încurajarea ulterioară a dezvoltării grupurilor. Mai recent, șefii de stat sau de guvern ai UE au subliniat necesitatea unei mai bune coordonări a condițiilor generale pentru inovare, „*inclusiv prin îmbunătățirea legăturilor dintre știință și industrie și a grupurilor de nivel mondial privind inovația, precum și prin dezvoltarea de grupuri și rețele regionale*”[4].

Un grup poate fi definit, în mod global, ca fiind un grup de întreprinderi, de operatori economici afiliați și de instituții apropiate din punct de vedere geografic unele de altele și care au atins o scară suficientă pentru a dezvolta o expertiză, servicii, resurse, furnizori și competențe specializate[5]. Politicile în materie de grupuri sunt concepute și implementate la nivel local, regional și național, în funcție de domeniul lor de aplicare și de obiectivul lor. Comunității îi revine rolul de a facilita aceste eforturi și de a contribui la ele, în special prin îmbunătățirea condițiilor generale, promovarea cercetării, a excelenței în ceea ce privește educația și a spiritului antreprenorial, favorizând legături mai bune între industrie (în special IMM-uri) și cercetare și încurajând învățarea reciprocă în ceea ce privește politicile și cooperarea între grupuri în întreaga Uniune Europeană. În acest sens, este crucială continuarea realizării pieței interne și dezvoltarea unui Spațiu European de Cercetare competitiv.

---

1 A se vedea comunicarea Comisiei „*Transpunerea cunoștințelor în practică: O strategie amplă privind inovația pentru UE*”, COM(2006) 502 final, disponibilă la următoarea adresă: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2006/com2006_0502en01.pdf

2 Concluziile reuniunii Consiliului din 4 decembrie 2006 (competitivitate): http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/intm/91989.pdf.

3 A se vedea http://www.proinno-europe.eu/NWEV/uploaded_documents/European_Cluster_Memorandum.pdf.

4 Concluziile președinției Consiliului European de la Bruxelles (13-14 martie 2008): http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/99410.pdf.

5 A se vedea documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei cu privire la „noțiunea de grupuri, politicile în materie de grupuri și rolul acestora pentru competitivitate și inovare: principalele rezultate statistice și lecțiile învățate”, SEC(2008)2637.

Prezenta comunicare definește în linii mari un cadru politic care va permite obținerea unor mai bune complementarități și sinergii între diferitele niveluri politice, pentru a susține dezvoltarea unui număr mai mare de grupuri de nivel mondial în UE.

1. PROMOVAREA GRUPURILOR ÎN UE – REALIZĂRI POLITICE

Grupurile constituie un fenomen axat în principal asupra pieței. Majoritatea grupurilor de succes se creează spontan ca rezultat al avantajelor concurențiale naturale, al forțelor pieței sau pur și simplu din întâmplare. Cu toate acestea, datorită politicilor consacrate grupurilor în statele membre, în special de la sfârșitul anilor 90', există un număr tot mai mare de situații în care politicile publice pe termen lung, inițiativele întreprinderilor sau ale universităților și institutelor de cercetare de înalt nivel au permis apariția unor grupuri puternice, acționând ca un catalizator și contribuind la eliberarea potențialului economic și științific al unor anumite regiuni.

Deși dezvoltarea politicii generale de grup rămâne la un stadiu incipient în UE, acest fenomen devine din ce în ce mai amplu. Abordările legate de politica de grup diferă în cadrul UE. Nu există un model universal. În timp ce diverse instrumente și mecanisme în favoarea grupurilor sunt aplicate în diverse locuri, ele sunt din ce în ce mai utilizate pentru a încuraja schimbările structurale, pentru a revitaliza anumite sectoare industriale cum ar fi industriile maritime[6] și pentru a oferi un cadru pentru alte politici precum cercetarea, inovarea și politica regională. Prin urmare, grupurile ocupă astăzi un loc important în realitatea economică a Europei. De exemplu, Observatorul european al grupurilor[7] a identificat aproximativ 2 000 de grupuri care au o importanță statistică, definite ca regrupări regionale de industrii și servicii situate în același loc, sugerând că 38% din forța de muncă europeană este angajată de întreprinderi care fac parte din aceste grupuri, și anume, în sectoare foarte aglomerate.

Acceptând în totalitate faptul că grupurile sunt determinate de piață, Comunitatea a contribuit, în același timp, la promovarea creării și a excelenței grupurilor. De la începutul anilor 80', autoritățile publice responsabile de dezvoltarea economică utilizează instrumente ale politicii de coeziune pentru a dezvolta strategii de inovare, inclusiv sprijinirea grupurilor. Acest aspect face parte în prezent și din programul european de reformă pentru creștere și locuri de muncă[8]; aproximativ 86 de miliarde de euro, reprezentând 25% din Fondul de coeziune, au fost alocate în perioada de programare actuală (2007-2013) cercetării și inovării[9].

Orientările strategice comunitare în materie de coeziune adoptate de Consiliu la 6 octombrie 2006[10] pentru perioada 2007-2013 încurajează în mod explicit statele membre și regiunile să promoveze grupuri puternice în cadrul strategiilor lor de reformă economică. Cadrul european revizuit de acordare a ajutoarelor de stat recunoaște, de asemenea, utilitatea potențială a

---

6 A se vedea documentul de lucru al serviciilor privind grupurile din domeniul maritim la adresa următoare: http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/pdf/Maritime_clusters_SEC_2007_1406.pdf.

7 A se vedea http://www.clusterobservatory.eu sau documentul de lucru al serviciilor Comisiei anexat.

8 A se vedea Orientările integrate pentru creștere și locuri de muncă, disponibile la adresa următoare: http://ec.europa.eu/growthandjobs/guidelines/index_en.htm.

9 A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei „Inovarea produsă de regiuni prin intermediul politicii de coeziune”, SEC(2007) 1547, 14.11.2007.

10 A se vedea http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/osc/index_en.htm.

ajutorului public autorizând anumite măsuri de susținere orientate către dezvoltarea grupurilor[11].

Prin intermediul inițiativei „Regiunile pentru schimbarea economică”[12], Comisia asistă rețele transnaționale de regiuni în eforturile lor vizând îmbunătățirea sistemelor regionale de inovare ale acestora, în cadrul cărora politicile privind grupurile pot avea un rol predominant. Inițiativa „Regiuni ale cunoașterii”[13], implementată în temeiul celui de-Al șaptelea program-cadru, în cadrul politicii privind Spațiul European de Cercetare[14], are drept obiectiv consolidarea potențialului regiunilor europene în materie de cercetare prin punerea în practică a unor strategii bazate pe cercetare, prin încurajarea dezvoltării de grupuri axate pe cercetare asociind universități, centre de cercetare, întreprinderi și autorități naționale și susținând cooperarea acestora. În plus, secțiunea privind infrastructurile de cercetare din cadrul programului „Capacități” al celui de-Al șaptelea program-cadru vizează optimizarea utilizării și a dezvoltării unor excelente infrastructuri de cercetare, existente și noi, prezentând un interes paneuropean[15]. Prin urmare, statele membre pot conta pe un ajutor substanțial furnizat prin diverse instrumente comunitare pentru cercetare și inovație, inclusiv dezvoltarea de grupuri.

În ansamblu, au fost realizate progrese satisfăcătoare în materie de promovare a unei cooperări mai strânse între programele privind grupurile din diferite state membre și regiuni, astfel cum demonstrează memorandumurile de înțelegere și proiectele pilot comune în favoarea activităților grupurilor. Alianța europeană a grupurilor[16] deține un rol de o importanță deosebită în asigurarea colaborării între un mare număr de ministere și de administrații publice responsabile cu elaborarea și implementarea politicilor privind grupurile. Diferite administrații publice își desfășoară în prezent activitatea într-o mai strânsă colaborare. Prin urmare, au fost făcuți primii pași către o cooperare practică în materie de politică de grup în UE.

Mai în aval și în mod complementar, UE oferă de asemenea un sprijin concret cooperării transnaționale la nivel operațional. Inițiativa Europa INNOVA ™ [17] din cadrul programului „Competitivitate și inovare” (PCI) pune accentul în primul rând pe dezvoltarea comună de instrumente noi sau îmbunătățite destinate organizațiilor de grupuri în favoarea IMM-urilor

---

11 A se vedea secțiunea 5.8 („Ajutor pentru grupurile de inovare”) din Cadrul comunitar pentru ajutoare de stat destinate cercetării, dezvoltării și inovării (JO C 323, 30.12.2006, p. 1), care prevede norme speciale în ceea ce privește ajutoarele pentru investiții și ajutoarele de funcționare pentru activarea grupurilor. Totuși, aceste norme nu se aplică în mod exclusiv; prin urmare, anumite grupuri pot fi eligibile pentru alte tipuri de ajutor. Mai multe informații privind reforma în domeniul ajutoarelor de stat sunt disponibile la adresa: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.cfm.

12 Informații suplimentare cu privire la această inițiativă sunt disponibile la adresa: http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm.

13 Informații suplimentare cu privire la această inițiativă sunt disponibile la adresa: http://cordis.europa.eu/fp7/capacities/regions-knowledge_en.html.

14 Cartea verde a Comisiei Europene privind „Spațiul European de Cercetare: perspective noi”, COM(2007) 161, 4.4.2007, prevede clar faptul că Spațiul European de Cercetare „ar trebui să se structureze progresiv de-a lungul axelor unei rețele puternice de grupuri de cercetare și de inovare”.

15 Mai multe informații cu privire la activitățile europene privind infrastructurile de cercetare sunt disponibile la adresa: http://cordis.europa.eu/fp7/capacities/research-infrastructures_en.html.

16 Mai multe informații privind Alianța europeană a grupurilor și modalitățile de aderare la aceasta pot fi găsite la adresa: http://www.proinno-europe.eu/index.cfm?fuseaction=page.display&topicID=223&parentID=0.

17 Informații suplimentare cu privire la inițiativa Europa INNOVA sunt disponibile la adresa: http://www.europe-innova.org.

inovatoare, ceea ce consolidează serviciile de sprijin în favoarea întreprinderilor pentru grupurile din Europa. Această inițiativă a contribuit la consolidarea legăturilor profesionale între grupurile din UE, organizând programe de vizită a grupurilor și manifestări corespunzătoare și pregătind acorduri de parteneriat pentru crearea de platforme sectoriale deschise pentru grupuri[18].

Având în vedere rolul fundamental al IMM-urilor pentru dezvoltarea viitoare a UE, Consiliul european a subliniat, de asemenea, importanța facilitării integrării IMM-urilor inovatoare în grupuri, în special în vederea promovării strategiilor lor de internaționalizare, în conformitate cu inițiative în favoarea IMM-urilor („Small Business Act"), recent lansată[19].

2. PROVOCĂRILE VIITOARE – NECESITATEA UNEI NOI ACțIUNI POLITICE

Europa nu duce lipsă de grupuri, însă o fragmentare constantă a pieței, legăturile slabe dintre industrie și cercetare și cooperarea insuficientă în cadrul UE înseamnă că grupurile din UE nu au întotdeauna masa critică și capacitatea de inovare necesare pentru a face față în mod durabil concurenței internaționale și pentru a atinge un nivel mondial.

Pe măsură ce se intensifică concurența internațională, crește presiunea de a atinge excelența. Grupurile puternice oferă o combinație fertilă de dinamism antreprenorial, legături puternice cu instituții care posedă cunoștințe de nivel înalt și sinergii sporite între participanții la inovare. Ele contribuie la crearea unei economii bazate pe cunoaștere și, astfel, la realizarea obiectivelor Parteneriatului de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă. Prin urmare, obținerea excelenței ar trebui să reprezinte o prioritate majoră.

În cadrul reînnoirii economice, apar noi grupuri, în timp ce altele își pierd competitivitatea. Acest proces determinat de piață este sănătos, iar grupurile care nu funcționează nu ar trebui menținute în viață în mod artificial. Asemenea grupuri nu ar trebui să canalizeze subvenții care ar submina concurența și chiar apariția de noi grupuri competitive. Noi inițiative în materie de grupuri ar trebui concepute cu grijă și susținute printr-un raționament foarte clar, bazat pe o identificare precisă a intereselor întreprinderilor, a forțelor regionale, a competențelor specifice, a centrelor de cunoștințe de excelență internațională și a perspectivelor pieței. Dacă aceste condiții nu sunt îndeplinite, este puțin probabil ca o inițiativă în favoarea grupurilor să aibă succes. Provocarea constă atunci în a evita o proliferare a inițiativelor în favoarea grupurilor care ar avea puține șanse de succes pe termen lung.

Responsabilii politici de la toate nivelurile ar trebui să depună eforturi pentru oferirea celor mai bune condiții-cadru pentru favorizarea inovației, a excelenței și a cooperării în UE. În vederea susținerii acestei abordări, sunt necesare eforturi comune pentru a obține mai multe sinergii și complementarități între diferite politici, programe și inițiative.

---

18 Mai multe informații sunt prezentate în raportul "Europe INNOVA Innovation and Clusters: The experience of 11 Networks" („Europa INNOVA - Inovare și grupuri: experiența a 11 rețele"), disponibil la adresa: www.europe-innova.org/index.jsp?type=page&cid=10337&lg=en.

19 A se vedea comunicarea Comisiei „«Gândiți mai întâi la scară mică»: prioritate pentru IMM-uri - Un «Small Business Act » pentru Europa", COM(2008) 394, disponibilă la adresa: http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/sba_en.htm.

3. CĂTRE ÎNFIINȚAREA MAI MULTOR GRUPURI DE NIVEL MONDIAL ÎN UE

Soluția pentru consolidarea ulterioară a competitivității în Europa este reprezentată de eforturile pentru obținerea excelenței la toate nivelurile și de optimizarea utilizării potențialului oferit de grupuri.

Comisia are un rol esențial în ceea ce privește încurajarea excelenței grupurilor: completarea politicilor regionale și naționale ale grupurilor continuând eliminarea barierelor din calea comerțului și a mobilității în UE. O piață internă care funcționează bine oferă cele mai bune condiții pentru sporirea cooperării și a mobilității transnaționale în ceea ce privește investițiile, cercetătorii și persoanele înalt calificate, toate aceste elemente fiind necesare pentru dezvoltarea de grupuri puternice în UE. De exemplu, parteneriatul european pentru cercetători lansat recent de către Comisie ar trebui să ajute la eliminarea obstacolelor care împiedică încă mobilitatea cercetătorilor în UE[20].

Comisia a anunțat deja[21] că își va intensifica eforturile în vederea garantării unei funcționări mai strategice și mai coerente a diferitelor instrumente financiare comunitare, permițându-le statelor membre să își adapteze utilizarea acestor instrumente în funcție de propriile condiții și obiective strategice. Pentru a maximiza impactul acestora, instrumentele comunitare relevante trebuie să fie implementate în paralel cu eforturile regionale și naționale în favoarea grupurilor, astfel cum a sugerat Comitetul Regiunilor[22].

3.1. Îmbunătățirea politicilor privind grupurile

Statele membre sunt invitate să continue integrarea politicilor privind grupurile în programele lor de reformă naționale în cadrul parteneriatului pentru creștere și locuri de muncă și să elaboreze în fiecare an un raport cu privire la rezultatele lor. Acest lucru le permite responsabililor politici să elaboreze politici de grup fructuoase la nivel național și regional și să încurajeze schimbul de cunoștințe și de bune practici la nivelul UE. În acest context, merită subliniat faptul că noua generație de programe de coeziune se află în strânsă corelație cu programele naționale de reformă și oferă o contribuție semnificativă la implementarea acestora.

În plus, Observatorul european al grupurilor oferă responsabililor politici informații neutre și comparabile cu privire la politicile de grup și la forțele relative ale grupurilor în UE. Acest serviciu de analiză a grupurilor pentru statele membre, care favorizează elaborarea de politici pe bază concretă și învățarea reciprocă, va fi acum aprofundat și îmbunătățit într-o mai mare măsură[23].

Eforturile în vederea obținerii excelenței necesită, de asemenea, programe de susținere naționale și regionale, pentru a ține seama mai bine de dimensiunea transnațională a

---

20 A se vedea comunicarea Comisiei intitulată „Favorizarea carierelor și a mobilității: un parteneriat european pentru cercetători", COM(2008)317 final, disponibilă la adresa: htpp://ec.europa.eu/research/era/specific-era-initiatives_en.html.

21 Comunicarea privind „Regiunile europene competitive datorită cercetării și inovării", COM(2007) 474 final, disponibilă la adresa: http://eur-lex.europa.eu/ LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0474:FIN:EN:PDF.

22 A se vedea avizul Comitetului Regiunilor privind grupurile și politica de grup adoptat în cadrul celei de-a 75-a sesiuni plenare de la 19 iunie 2008, CdR 70/2008 rev.1 EN/o (ECOS-IV-024).

23 A se vedea documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei cu privire la grupuri, SEC(2008)2637.

grupurilor, în interiorul UE și în afara ei. Pentru a încuraja o mai bună coordonare în amonte între statele membre la nivel regional și național în ceea ce privește planificarea de noi inițiative în favoarea grupurilor sau o dezvoltare consolidată a inițiativelor deja existente, Comisia invită statele membre și regiunile să lucreze într-o cooperare mai strânsă la nivel politic. În acest context, Comisia va promova în continuare activitățile Alianței europene a grupurilor în favoarea unei învățări politice reciproce, a schimbului de bune practici și de experiențe și a dezvoltării în colaborare de instrumente concrete comune care vor contribui la elaborarea de politici de grup mai bune și mai eficiente în cadrul UE[24].

Pentru a răspunde constrângerilor practice impuse de o cooperare sporită în materie de politică de grup, este posibil, de asemenea, să se recurgă la gruparea europeană de cooperare teritorială[25], instrument juridic creat în cadrul politicii de coeziune și dezvoltat inițial în vederea gestionării programelor de politici de coeziune. În același timp, Comisia invită statele membre și regiunile să folosească în mod optim oportunitățile oferite de piața unică atunci când elaborează programe pentru grupuri, de exemplu, utilizând la scară mai largă cupoanele pentru inovare în vederea achiziționării de servicii de sprijin dincolo de frontiere.

Pentru a ajuta în continuare statele membre să dezvolte o viziune mai strategică pentru a atinge masa critică și o excelență de nivel mondial, Comisia va institui un Comitet pentru politica europeană de grup[26] în cadrul PCI pentru a dezbate aspecte legate de politicile de grup în vederea analizei ulterioare a modalităților prin care se va putea acorda un sprijin mai susținut statelor membre în procesul de susținere a înființării unui număr mai mare de grupuri de nivel mondial.

3.2. Promovarea cooperării transnaționale a grupurilor

În ciuda eforturilor de consolidare a pieței unice, grupurile din UE nu se pot baza doar pe forțele naturale ale regrupării pentru a atrage talentul și alte calități, așa cum pot face, de exemplu, grupurile americane. Grupurile din UE pot compensa unele dintre aceste neajunsuri creând legături mai puternice cu alte grupuri care oferă forțe complementare. Schimbările din mediul economic mondial sporesc, de asemenea, importanța legăturilor dintre grupuri. Deoarece întreprinderile își extind activitățile pe plan internațional, este important ca inițiativele privind grupurile și organizațiile care le susțin să se internaționalizeze, de asemenea.

Deși întreprinderile de grup și organizațiile de grup sunt în concurență unele cu altele (în special cele care aparțin aceluiași sector de activitate), există multe motive pentru justificarea concurenței și cooperării concomitente. Excelența grupurilor se poate consolida în continuare printr-o cooperare transnațională a grupurilor la nivelul întreprinderilor. Aceasta poate include schimbul de cunoștințe, de informații privind piața și de personal calificat, accesul comun la centrele de cercetare și de testare și dezvoltarea de servicii noi și îmbunătățite pentru

---

24 Consiliul a salutat „inițiativa Comisiei privind o Alianță europeană a grupurilor vizând stimularea cooperării practice între guvernele regionale” și a invitat Comisia în acest context să pregătească „o analiză cu privire la modalitățile de promovare a dimensiunii transnaționale a grupurilor”. Textl concluziilor reuniunii Consiliului din 4 decembrie 2006 (competitivitate) este disponibil la adresa: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/intm/91989.pdf.

25 A se vedea Regulamentul (CE) nr. 1082/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006, JO L 210, 31.7.2006, p. 19, disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/newregl0713_en.htm.

26 A se vedea Decizia C (2008)6091 a Comisiei.

întreprinderile care fac parte din grupuri, care vor contribui la crearea unui spațiu european comun de cercetare și inovare. Deschiderea întreprinderilor europene către cooperarea cu centre de cunoștințe de primă clasă, atât în interiorul, cât și în afara Europei, este o condiție prealabilă pentru apariția și dezvoltarea grupurilor de nivel mondial. O astfel de deschidere este, de asemenea, necesară pentru menținerea competitivității în mediul industrial care devine din ce în ce mai global. Cooperarea între grupuri poate contribui, de asemenea, la punerea în aplicare cu succes a unor viziuni comune cu privire la agendele strategice de cercetare elaborate de platformele tehnologice europene[27].

Următoarea generație de inițiative comunitare în domeniul grupurilor, în special în cadrul Europa INNOVA ™, inițiativa „Regiuni ale cunoașterii" și obiectivul actual al politicii de coeziune „Cooperarea teritorială europeană"[28], vor stimula puternic cooperarea grupurilor în UE printr-o consolidare reciprocă și vor contribui la crearea unui număr mai mare de grupuri de nivel mondial în Europa, în special în domenii cu un potențial ridicat de inovare, cum ar fi cele susținute de inițiativa privind piețele-pilot[29] și alte domenii cum ar fi sectorul maritim[30]. Instrumentele eficiente și adecvate dezvoltate și testate de aceste noi parteneriate de grupuri vor fi integrate și consolidate, pe cât posibil, în noua rețea „Enterprise Europe Network" („Rețeaua întreprinderilor europene")[31].

Anul european al creativității și inovării 2009 oferă o bună ocazie pentru promovarea deschiderii grupurilor către institutele de cercetare și către partenerii internaționali de dincolo de granițe. Comisia va sprijini, împreună cu partenerii naționali și regionali din statele membre, organizarea Săptămânilor europene ale inovației, pentru a promova avantajele pe care le prezintă legăturile transfrontaliere între întreprinderi și lumea științifică, în contextul grupurilor.

3.3. Promovarea excelenței organizațiilor de grupuri

Inițiativele privind grupurile sunt din ce în ce mai frecvent gestionate de instituții specializate, cunoscute sub denumirea de „organizații de grupuri", care pot lua diverse forme, de la asociații non-profit, agenții publice și până la întreprinderi. Întreprinderile și alte părți interesate care participă la inovare, implicate în grupuri, au nevoie de servicii de sprijin eficiente, profesioniste și adecvate pentru a obține beneficii maxime în ceea ce privește organizația lor de grupuri. Cu toate acestea, până în prezent, competențele și profesionalismul managerilor de grupuri nu au fost recunoscute la justa valoare. Existența unor organizații de grupuri eficiente și profesioniste este primordială pentru creșterea calității serviciilor de sprijin pentru întreprinderi și pentru stimularea inițiativelor grupurilor care au drept obiectiv autonomia.

---

27 Mai multe informații se pot găsi la adresa: http://cordis.europa.eu/technology-platforms/home_en.html.

28 Obiectivul referitor la „cooperarea teritorială europeană" consolidează și înlocuiește vechea inițiativă comunitară Interreg. El vizează o dezvoltare teritorială integrată, o cooperare interregională și schimbul de bune practici și a pus accentul pe inovare. Au fost alocate două miliarde de euro pentru inovare pentru perioada 2007-2013 în UE-27 și activitățile care se extind dincolo de grupuri și care apropie mai multe regiuni fac parte din acest obiectiv.

29 Comunicarea Comisiei „O inițiativă privind piețele-pilot pentru Europa", COM(2007) 860 final, disponibilă la următoarea adresă: http://ec.europa.eu/enterprise/leadmarket/leadmarket.htm.

30 În cadrul politicii maritime integrate („cartea albastră") , COM(2007) 575, 10.10.2007, Comisia și-a anunțat intenția de a încuraja înființarea de rețele între grupurile maritime.

31 Informații suplimentare cu privire la rețeaua „Enterprise Europe Network" sunt disponibile la adresa: http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/index_en.htm.

Managementul grupurilor ar trebui recunoscut, prin urmare, drept o nouă calificare profesională care necesită norme de calitate și un profesionalism de înalt nivel, pentru a furniza în mod eficient serviciile de care au nevoie întreprinderile și instituțiile care conlucrează în cadrul grupurilor și pentru a exploata pe deplin avantajele oferite de relațiile dintre sferele universitară, industrială și publică. Comisia încurajează astfel de eforturi, care au debutat deja în anumite regiuni din UE.

În acest context, Comisia va lansa în cadrul PCI o inițiativă-pilot europeană pentru excelența organizațiilor de grupuri, oferind programe de formare specifice și o cooperare consolidată pentru managerii de grupuri. În cazul în care va avea succes, această inițiativă va putea duce în final la crearea unei asociații europene autonome, non-profit, a managerilor de grupuri, care va dezvolta și va menține ulterior o marcă de calitate europeană pentru organizațiile de grupuri care ating un nivel de excelență, pe baza modelului de excelență al Fundației Europene pentru Managementul Calității (EFQM)[32]. Această marcă europeană de grupuri ar putea ajuta organizațiile de grupuri să obțină mai multe fonduri private și publice, să își îmbunătățească vizibilitatea și să se bucure de o mai mare recunoaștere în întreaga lume.

3.4. Îmbunătățirea integrării IMM-urilor inovatoare în cadrul grupurilor

Grupurile oferă un mediu propice pentru ca IMM-urile să inoveze și să dezvolte legături cu întreprinderi mari și cu parteneri internaționali. În același timp, deși grupurile beneficiază de prezența marilor întreprinderi multinaționale, integrarea IMM-urilor dinamice și inovatoare în cadrul grupurilor are o importanță deosebită pentru a ajuta grupurile să atingă niveluri înalte de excelență și de inovare. Responsabilii politici ar trebui, prin urmare, să ia în considerare potențialul ridicat al IMM-urilor atunci când elaborează politici referitoare la grupuri.

Organizațiile de grupuri oferă o gamă vastă de servicii personalizate de sprijin pentru întreprinderi (în special pentru IMM-uri), care completează formele existente de sprijin pentru IMM-uri într-un mod foarte eficient. Astfel de servicii includ facilitarea cooperării între IMM-uri și cu întreprinderi mai mari și institute de cercetare, promovarea drepturilor de proprietate intelectuală și a transferului de tehnologii[33] și sprijinirea activităților de internaționalizare.

Pentru a contribui la integrarea IMM-urilor în grupuri, Observatorul european al grupurilor va furniza informații suplimentare cu privire la serviciile oferite de inițiativele privind grupurile, care vor fi utile întreprinderilor și investitorilor aflați în căutarea unor ținte de investiții și a unor parteneri strategici în UE.

Servicii de sprijin pentru IMM-uri individualizate și de o mai bună calitate, oferite de organizații de grupuri sau direcționate prin intermediul acestora, vor fi dezvoltate, de asemenea, ca proiecte-pilot și testate în cadrul inițiativei Europa INNOVA™ și, în cazul în care vor avea succes, ele vor fi difuzate pe scară largă la nivelul UE prin intermediul Alianței europene a grupurilor și al rețelei „Enterprise Europe Network”. Acest lucru ar trebui să permită stimularea eficienței și a impactului sistemelor de sprijin pentru inovare în statele membre, reducând obligațiile impuse IMM-urilor.

---

32 Informații detaliate cu privire la modelul EFQM sunt disponibile la adresa: http://www.efqm.org/.

33 Aceste servicii ar trebui să ia în considerare recomandarea Comisiei privind gestionarea proprietății intelectuale în activitățile de transfer de cunoștințe și Codul de bune practici pentru universități și alte organizații publice de cercetare, C(2008) 1329, 10.4.2008.

Rețeaua „Enterprise Europe Network” va fi invitată, de asemenea, să organizeze în 2009, în strânsă cooperare cu organizațiile de grupuri, o campanie de sensibilizare privind inovarea, care va informa comunitatea de afaceri, în special IMM-urile inovatoare, cu privire la mecanismele de sprijin existente, în special pentru transferul cunoștințelor și pentru internaționalizare.

CONCLUZII

Grupurile pot avea un rol important pentru competitivitate, inovare și crearea de locuri de muncă în UE. Cu toate acestea, pentru a beneficia pe deplin de avantajele oferite de grupuri, UE ar trebui în prezent să își intensifice asistența către statele membre și către regiuni pentru a promova excelența la toate nivelurile și să încurajeze cooperarea la nivelul UE pentru a stimula apariția unui număr mai mare de grupuri de nivel mondial.

Grupurile ar trebui să fie deschise, flexibile și atractive pentru cele mai bune talente și competențe profesionale disponibile în lume. Eforturile depuse la nivel regional, național și comunitar ar trebui să faciliteze stabilirea unor legături mai strânse și mai eficiente între grupuri, precum și cu institute de cercetare de cel mai înalt nivel, în Europa și în afara ei. În același timp, organizațiile de grupuri sunt invitate să își îmbunătățească serviciile de sprijin și să integreze mai bine IMM-urile inovatoare în cadrul grupurilor.

Prezenta comunicare vizează crearea unui cadru mai eficient pentru sprijinirea grupurilor în UE.

<u>Anexă:</u> Agenda politică în favoarea grupurilor de nivel mondial în UE

Comisia:

- **va susține statele membre și regiunile în eforturile lor vizând îmbunătățirea politicilor de grup, în special oferind informații obiective cu privire la grupuri și la politicile de grup, precum și facilitând învățarea în materie de politici în UE;**
- **va asigura o mai bună coerență și complementarități între diferite instrumente comunitare în favoarea grupurilor, respectând pe deplin principiul subsidiarității;**
- **va institui un Comitet pentru politica europeană de grup pentru a consilia Comisia și statele membre cu privire la orientările strategice posibile pentru a favoriza apariția și dezvoltarea grupurilor de nivel mondial în Europa;**
- **va încuraja dezvoltarea unui spațiu european comun de cercetare și inovare facilitând cooperarea transnațională concretă între grupuri;**
- **va lansa o inițiativă-pilot europeană pentru excelența organizațiilor de grupuri;**
- **va îmbunătăți informarea cu privire la serviciile de sprijin în favoarea inovării disponibile pentru IMM-uri și oferite de organizațiile de grupuri în Europa, în special prin intermediul Observatorului european al grupurilor și al rețelei „Enterprise Europe Network”;**
- **va susține, în cadrul programului „Competitivitate și inovare”, dezvoltarea unor instrumente noi sau îmbunătățite pentru a facilita participarea IMM-urilor în cadrul grupurilor inovatoare;**

și invită statele membre:

- **să își integreze complet politicile privind grupurile în pilonul „competitivitate” al programelor de reformă naționale, ținând seama de dimensiunea comunitară și să elaboreze rapoarte în acest sens;**
- **să sprijine mai bine participarea IMM-urilor în cadrul grupurilor, continuând implementarea recomandărilor formulate în „Small Business Act”;**
- **să își intensifice eforturile în vederea realizării mai multor sinergii și complementarități între diferite politici, programe și inițiative în domeniul politicii de grup.**